

komme Vanskelighederne først ret til at træde frem, naar Spørgsmaalet bliver om den mellemkommunale Bestatning, thi de Herrer ville let kunne se, at, dersom man vil hjemle Kommunalbestyrrelserne Ret til direkte at skattelægge en Person, som ikke har Ophold i Kommunen, men som der eier Eiendom eller driver Næring, efter de samme Regler, der gjælde for den øvrige Bestatning i Kommunen, vil man have overordentlig vanskeligt ved at undgaa at aabne Udgang til for Kommunerne til eller endogfaa gjøre det til Pligt for dem at foretage en Indtægtsansættelse for samtlige Skatteyderes Kommuner. Thi det er jo klart, at, naar man vil beskaffe den Eiendom, hvis Eier ikke boer i Kommunen, har man som Basis for Bestatningen intet Andet end den Indtægt, Eieren har af den paagjældende Eiendom, og skal denne Indtægt skattelægges i et retfærdigt Forhold til de øvrige Skatteyderes i Kommunen, vil det deraf være en nødvendig Konsekvens, at man ligeledes foretager en Indtægtsansættelse for samtlige øvrige Skatteyderes i Kommunen for at kunne foretage en Sammenligning, og paa Grundlag af denne Sammenligning at komme til en retfærdig Bestatning. Det har man erkjendt, at, forsaavidt man vil hjemle Kommunerne direkte Udgang til at beskaffe en i Kommunen ikke Boende, maa man gaa ind paa denne Indtægtsansættelse, der allerede ved Loven af 1868 er hjemlet for Kjøbstæderne, og gjennemføre den ogsaa for Landkommunerne. Jeg har deltaget i at stille et Forslag herom allerede i 1871—72, der ogsaa tog denne Konsekvens og bestemte, at de Kommunalbestyrrelser, der vilde bringe en mellemkommunal Bestatning i Anvendelse, skulde være forpligtede til at foretage en almindelig Indtægtsansættelse for samtlige Skatteyderes. Nu er jeg imidlertid ved at se paa dette Forhold bleven mere ængstelig derved, navnlig efter den Erfaring, vi have om en lignende Bestemmelses Virkninger i vore Kjøbstæder. Thi vi have set, at, efterat det er blevet indsat i Kjøbstadkommunalloven, at der i Kjøbstæderne skal foretages en saadan almindelig Indtægtsansættelse for samtlige Skatteyderes, har Virkningen deraf været, at hele Bestatningen der lidt efter lidt er gaaet over til en Indtægtsstat. Vi se i disse Dage offentliggjort en Mængde Skatteansættelser i Kjøbstæderne, hvorefter det er visse Procent af den angivne Indtægt, der gives i Skat, hvorimod der kun er ganske enkelte Kjøbstæder, hvor man har bevaret den gamle Skatteansættelse. Gaae vi nu en lignende Bestemmelse for Landkommunerne, vil Erfaringen altsaa have lært, at vi ikke kunne fri os for at glide ind paa Indkomstskatten, og det er Noget, jeg antager, at ialtfald Flertallet i dette Thing vilde være enigt om i højeste Grad at beklage. Man kan nemlig ved Siden af en Indkomstskat søge at gjennemføre saameget af Leilighedsmomentet som muligt, vil dog, naar man først har filllet Indtægten

op som den egentlige Skattebasis, denne blive det Overveiende og de andre Genlyd kun Undtagelser af forsvindende Art, hvorimod man ved den nuværende Bestatning efter Formue og Leilighed staar fuldkommen frit. Og jeg tror dog ikke, at nogen Skatteyder har haft skjellig Grund til at beklage sig over den Maade, hvorpaa Formue og Leiligheds-skatten anvendes i vore Landkommuner. Er det derfor en uundgaaelig Betingelse for at faae gjennemført en mellemkommunal Bestatning, at man lader sig drive ind paa disse almindelige Indtægtsansættelser, saa er jeg i høj Grad i Tvivl om, hvorvidt Fordelene ved en mellemkommunal Bestatning kunne opveies af Ulemperne ved Indtægtsansættelserne, og jeg tvivler derfor meget paa, at det ad den Vej vil kunne lykkes at faae Sagen gjennemført. Det har jo ogsaa vist sig, at de Forsøg, der ad den Vej hidtil ere gjorte, ikke have ført til noget Resultat, men ere strandede paa den rene Indkomststats Klippe, saaledes som det skete i 1872—73. Det Forslag, jeg her har hørt den Ære at forelægge for det høie Thing, søger derfor at gaa en anden Vej, nemlig at forlade det Princip at hjemle Kommunerne som Ret direkte at beskaffe Folk, der ikke bo i Kommunen, idet det gaar ud fra den Grundregel, at der ikke direkte kan paalægges Noget personlig Skat uden i hans Opholdskommune. Gaaer man ind paa dette Grundlag, vil man let se, at den Nødvendighed, hvormed man ellers bliver ført ind paa de almindelige Indtægtsansættelser, falder bort, thi enhver Skatteyder bliver da skattelagt i sin Opholdskommune af sin hele økonomiske Stilling efter de Regler, der gjælde i Opholdskommunen, og den ham paaligtede Skat bliver da kun at fordele mellem Kommunerne indbyrdes. En vis Kvotabel af hans Skat skal da komme den Kommune til Gode, hvor han ikke bor, men hvor han har Eiendom eller driver Næring; men denne Kvotabel af hans Skat kommer slet ikke til at staa i noget Forhold til de øvrige Skatteyderes Skat i Ikke-Opholdskommunen. Det bliver da vel nødvendigt at foretage en Indtægtsansættelse for den enkelte Mand i hans Opholdskommune af hele hans Indtægt, ogsaa af den Indtægt, han har fra andre Kommuner, for derigjennem at faae et Forholdstal, hvorefter Fordelingen af hans Skat kan finde Sted mellem de vedkommende Kommuner; men man behøver ikke at gaa videre, man behøver ikke at foretage en Indtægtsansættelse for de øvrige Skatteyderes i Kommunen. Bygger man paa dette Princip, saa kommer man, saavidt jeg kan skjønne, over adskillige Vanskeligheder. Der er nemlig ogsaa en anden Betragtning, som vistnok ogsaa har været den Understrøm, hvorpaa adskillige Forsøg i denne Retning tidligere ere strandede — det er Frygten fra de vedkommende Skatteyderes Side for at blive Gjenstand for Plyndring, naar der aabnes to, tre, fire Kommuner Ret til direkte at beskaffe